

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

เนื่องจากปัจจุบันธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เป็นธุรกิจประเภทหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้เกิดการจ้างงาน ช่วยกระจายรายได้จากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจไปสู่ภาคการใช้แรงงานหรือภาคการเกษตรภายในชุมชนหรือสังคม ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ประกอบการประเภทธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับตามที่ได้กล่าวไปแล้วในบทก่อนๆข้างต้น ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็นภาคธุรกิจที่มีความสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่มีเงินทุนในการประกอบธุรกิจไม่สูงมากนักเนื่องจากส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจในรูปแบบกิจการรายเดียวเป็นบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือคณะบุคคล โดยมีเงินทุนและหนี้สินอันเกิดจากการประกอบกิจการไม่สูงมากเท่าบริษัทมหาชนจำกัด แต่กระบวนการฟื้นฟูกิจการสำหรับลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมบางกระบวนการยังเป็นอุปสรรคและเป็นปัญหาในการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ดังกล่าวให้บรรลุวัตถุประสงค์

กฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศไทยตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2547 และพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 แม้จะเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้มีโอกาสเข้าฟื้นฟูกิจการได้ แต่กฎหมายฟื้นฟูกิจการควรต้องกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มเติมถึงคุณสมบัติของลูกหนี้ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้ ผู้ซึ่งมีสิทธิร้องขอเข้าฟื้นฟูกิจการเพื่อให้ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของคนในประเทศไทยตลอดถึงเจ้าหนี้ของลูกหนี้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนไทยได้รับประโยชน์จากการฟื้นฟูกิจการซึ่งธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีมากขึ้นในเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากปัจจุบันมีการเปิดประชาคมอาเซียนย่อมต้องมีบริษัทต่างชาติเข้ามาดำเนินกิจการหรือเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น จึงควรต้องมีการสงวนคุณสมบัติของลูกหนี้ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยเป็นหลักที่มีสิทธิร้องขอฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายไทย ต่อมาเรื่องระยะเวลาในกระบวนการพิจารณาจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการของศาลควรมีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนและระยะเวลาในการพิจารณาแผนต้องมีความสั้นและกระชับเพื่อให้ลูกหนี้

สามารถนำแผนฟื้นฟูกิจการไปดำเนินการให้เป็นไปตามแผนฟื้นฟูกิจการโดยเร็วไม่ให้ลูกหนี้เสียโอกาสในการบริหารกิจการนานเกินไป และสุดท้ายเรื่องดุลยพินิจของศาลในการกำหนดค่าใช้จ่ายของผู้บริหารแผน ศาลควรมีอำนาจสั่งหรือใช้ดุลยพินิจในการกำหนดอัตราค่าตอบแทนที่คำนวณได้แน่นอนและเหมาะสมเพราะลูกหนี้ประสบปัญหาหนี้สินอยู่แล้วหากต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูงเกินสมควรอาจกระทบกับการตัดสินใจเข้าฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้

จากปัญหากฎหมายดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายฟื้นฟูกิจการเพื่อความเหมาะสมกับธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

5.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายไทย ปัจจุบันกฎหมายกำหนดประเภทของลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถขอเข้าฟื้นฟูกิจการได้ประกอบด้วยลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือนิติบุคคลอื่นตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงบริษัทจำกัด แต่กระนั้นกฎหมายไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีสิทธิร้องขอเข้าฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายของไทย เพื่อให้การฟื้นฟูกิจการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นกิจการส่วนมากของประเทศและเป็นธุรกิจที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศสงวนให้ธุรกิจตามกฎหมายไทยได้รับประโยชน์จากกฎหมายฟื้นฟูกิจการของไทยอย่างแท้จริงและทำให้การฟื้นฟูกิจการมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

5.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในกระบวนการพิจารณาจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการของศาล ระยะเวลาในกระบวนการพิจารณาจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการของศาล จึงสมควรกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลให้มีระยะเวลาในการพิจารณาที่แน่นอนและชัดเจนว่าศาลมีเวลาในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาจนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผนตามที่ลูกหนี้ได้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการและเสนอแผนว่าศาลควรใช้ระยะเวลาในการพิจารณานานเท่าใด ทั้งนี้การพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการควรจะมีความถี่และกระชับขึ้นเพื่อประโยชน์ของลูกหนี้ที่จะสามารถนำแผนฟื้นฟูกิจการไปดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการได้เร็วขึ้นเพื่อลูกหนี้จะได้มีโอกาสกลับไปบริหารกิจการตามปกติ

5.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับดุลยพินิจของศาลในการกำหนดค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนของผู้บริหารแผน ดุลยพินิจของศาลในการกำหนดค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนของผู้บริหารแผนเป็นค่าใช้จ่ายที่ศาลควรมีอำนาจสั่งหรือกำหนดหรือใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาค่าใช้จ่ายเพราะหากค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนของผู้บริหารแผนมีจำนวนที่สูงจนเกินไป อาจทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอาจต้องรับภาระค่าใช้จ่ายมากจนเกินไป และปัจจุบันยังไม่มีกำหนดไว้แน่นอนซึ่ง

ส่วนใหญ่ต้องจ่ายค่อนข้างสูง รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกิดขึ้นระหว่างฟื้นฟูกิจการตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ค่าใช้จ่ายต่อศาล ซึ่งอาจทำให้ลูกหนี้ที่ประสบภาวะทางการเงินอยู่แล้วเกิดหนี้สินซ้ำซ้อนหากต้องไปกู้ยืมเพื่อนำเงินมาจ่ายค่าตอบแทนให้ผู้บริหารแผน อาจทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไประหว่างฟื้นฟูกิจการได้หรืออาจจะต้องเสียเงินมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการฟื้นฟูกิจการไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่ต้องดำเนินการจ่ายไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 เปิดโอกาสให้ลูกหนี้ประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งอาจประกอบกิจการรายเดี่ยว บุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด นอกจากบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด สามารถเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้ ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากกระบวนการฟื้นฟูกิจการเป็นเครื่องมือในการช่วยจัดการหนี้สินให้ลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระหว่างร้องขอฟื้นฟูกิจการมีมาตรการสถานะการพักชำระหนี้ (Automatic Stay) ทำให้ลูกหนี้มีโอกาสพักชำระหนี้และปรับโครงสร้างหนี้ให้เหมาะสมกับกิจการของตนและเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย และเพื่อเป็นประโยชน์แก่ลูกหนี้ในการหลุดพ้นจากการมีหนี้สินให้กลับมาดำเนินกิจการของตนเองต่อไปได้ในอนาคตไม่ถูกฟ้องให้ล้มละลาย แต่กระบวนการฟื้นฟูกิจการในการฟื้นฟูกิจการบางประการยังไม่เหมาะสมหรือยังกำหนดไม่ชัดเจนต้องมีการแก้ไขและปรับปรุงให้ชัดเจนเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการใช้กฎหมายต่อไป

ดังนั้น ด้วยเหตุผลและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นจากการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงปัญหากฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการสำหรับธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ.2483 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2547 และพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 จึงขอเสนอแนะแนวทาง ดังต่อไปนี้

5.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายไทย

ควรจะ บัญญัติคุณสมบัติของลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกระบวนการพิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มเติมให้ชัดเจนว่า “ลูกหนี้ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้และมีหนี้จากการประกอบกิจการ” ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 ที่สามารถมีสิทธิร้องขอฟื้นฟูกิจการได้ ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- 1) ลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย หรือ
- 2) ลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ในประเทศไทยในขณะที่การร้องขอฟื้นฟูกิจการ หรือ
- 3) ลูกหนี้มีสถานประกอบการหรือทรัพย์สินในประเทศไทย หรือ
- 4) ลูกหนี้เป็นผู้อยู่อาศัยหรือมีถิ่นที่อยู่หรือประกอบธุรกิจในประเทศไทย ภายในกำหนดระยะเวลา 3 ปีก่อนมีการยื่นคำร้องขอ

โดยการประกอบธุรกิจ มีความหมายรวมถึงการทำธุรกิจโดยบริษัทจำกัด หรือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน หรือห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือ คณะบุคคล หรือบุคคลธรรมดาซึ่งลูกหนี้เป็นสมาชิกอยู่และการทำธุรกิจโดยตัวแทนหรือผู้จัดการ ให้ลูกหนี้หรือให้กับบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน หรือ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือคณะบุคคล หรือบุคคลธรรมดาที่ลูกหนี้เป็นสมาชิกอยู่

ดังนั้น จึงสมควรกำหนดคุณสมบัติลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย(ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์และให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ลูกหนี้ผู้ประกอบการภายในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐสามารถตรวจสอบคุณสมบัติลูกหนี้ได้ มีความโปร่งใสและยุติธรรมให้การฟื้นฟูกิจการสามารถช่วยเหลือทั้งตัวลูกหนี้และเจ้าหน้าที่ของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยบรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

5.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในกระบวนการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการของศาล

ควรจะ กำหนดระยะเวลาในกระบวนการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการของศาลให้มีระยะเวลาที่แน่นอน เพื่อความเหมาะสมกับการฟื้นฟูกิจการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เกี่ยวกับระยะเวลาในช่วงที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอของลูกหนี้ไว้พิจารณาจนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน สมควรมีการกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลไว้ว่าศาลควรใช้ระยะเวลาในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการเท่าใดจึงจะเหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงขอเสนอแนะว่าควรกำหนดให้ศาลมีระยะเวลาในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการที่ลูกหนี้ยื่นมาพร้อมคำร้องขอและศาลรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาแล้ว ศาลควรจะยืนยันแผนฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดไม่เกิน 150 วัน ซึ่งเทียบเคียงกับกฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้การยืนยันแผนฟื้นฟูกิจการโดยศาลต้องให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดไม่เกินกว่า 150 วัน กรณีที่เป็นการฟื้นฟูกิจการขนาดเล็ก ซึ่ง

จะมีระยะเวลาที่สั้นกว่าที่กำหนดในแผนฟื้นฟูปฏิบัติการขนาดใหญ่ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นานพอสมควรที่ศาลจะมีเวลาพิจารณา ใดตรงตรงแผนอย่างละเอียดรอบคอบพอสมควรและเมื่อศาลพิจารณาแผนฟื้นฟูปฏิบัติการเรียบร้อยแล้ว ลูกหนี้จะได้นำแผนฟื้นฟูปฏิบัติการไปดำเนินการฟื้นฟูปฏิบัติการภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้การฟื้นฟูปฏิบัติการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความกระชับ ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินหรือหนี้สินกลับมาบริหารจัดการกิจการของตนเองได้เองโดยเร็ว หากลูกหนี้ตกอยู่ในกระบวนการฟื้นฟูปฏิบัติการนานเกินไป จะทำให้ลูกหนี้ไม่อาจดำเนินธุรกิจแข่งขันกับผู้อื่นได้เนื่องจากขาดความน่าเชื่อถือ ขาดความน่าเชื่อมั่นจากลูกค้าทำให้ลูกหนี้เสียเครดิตและเสียโอกาสในการประกอบธุรกิจไปอย่างน่าเสียดาย

5.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับดุลยพินิจของศาลในการกำหนดค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนของผู้บริหารแผน ค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนของผู้บริหารแผนที่เกิดขึ้นค่อนข้างสูงเนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดอัตราค่าตอบแทนไว้อย่างแน่นอนในการบริหารแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ อาจทำให้การฟื้นฟูกิจการ ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ลูกหนี้ ดังนั้น จึงขอเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.2.3.1 เสนอแนะ เปิดโอกาสให้ศาลมีอำนาจสั่งหรือกำหนด หรือใช้ดุลยพินิจ กว้างขวางยิ่งขึ้น ในการกำหนดค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนของผู้บริหารแผนเพื่อให้มีความชัดเจน กำหนดหลักเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น และสามารถตรวจสอบได้ดียิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1) จัดตั้งหลักเกณฑ์ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในระหว่างทำแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ ซึ่งอาจจะต้องกำหนดค่ากลางของค่าจ้างเพื่อคำนวณออกมาเป็นค่าตอบแทนตามระยะเวลาที่ได้เข้าไปปฏิบัติงานจริง

2) ผู้บริหารแผนต้องรายงานผลความคืบหน้าของการเข้าไปปฏิบัติงานให้ทราบทุกครั้ง โดยศาลอาจจะคำนวณค่าตอบแทนตามการปฏิบัติงานที่ก้าวหน้าไปในแต่ละครั้งตามความยากง่ายแล้วแต่กรณีตามที่ได้ตกลงกัน โดยต้องมีมาตรการการควบคุมและการตรวจสอบการบริหารแผนที่มีประสิทธิภาพ มีความรัดกุม เชื่อถือได้ประกอบการส่งมอบงานหรือรายงานความก้าวหน้าประกอบการจ่ายค่าตอบแทน

3) ศาลอาจกำหนดหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบคุณสมบัติของผู้บริหารแผนตามความรู้ความสามารถ โดยพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนตามความยากง่ายของงานที่ปฏิบัติ ที่สำคัญการจะเป็นผู้บริหารแผนได้ต้องผ่านการอบรมจากหลักสูตรที่จัดตั้งขึ้น โดยเฉพาะเพื่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกัน

4) นอกจากให้ดุลยพินิจศาลในการกำหนดค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนผู้บริหารแผนแล้ว ควรเปิดโอกาสให้กรรมการเจ้าหนี้หรือที่ประชุมเจ้าหนี้มีส่วนร่วมในการพิจารณา

ค่าตอบแทนมากขึ้น ซึ่งอาจอ้างอิงจากระดับค่าตอบแทนที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพหรือคณะกรรมการที่มีหน้าที่โดยเฉพาะพิจารณาจากเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

5) ให้การกำหนดค่าตอบแทนควรอยู่ในการดูแลของศาลเพื่อรักษาผลประโยชน์ในการจ่ายค่าตอบแทนของลูกหนี้และการได้รับอัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรมให้แก่ผู้บริหารแผน เพื่อไม่ให้เกิดการได้เปรียบหรือเสียเปรียบระหว่างผู้บริหารแผนและลูกหนี้ ทำให้การจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการดำเนินการไปจนสำเร็จลุล่วงตามแผนฟื้นฟูกิจการโดยเร็วและราบรื่น

5.2.3.2 นอกจากให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจในการกำหนดค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนของผู้บริหารแผน หรือการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้บริหารแผน เพื่อให้การบริหารแผนเป็นไปอย่างรวดเร็วและราบรื่นลดปัญหาความขัดแย้ง ประกอบการจ่ายค่าตอบแทน หรือผู้บริหารแผนจะต้องมีความรู้ความสามารถ ตลอดจนความเชี่ยวชาญและรอบรู้ในหลายๆด้าน เช่น การเงิน บัญชี กฎหมาย การบริหารงานองค์กร บริหารหนี้สิน ปรับ โครงสร้างหนี้ต่างๆ เพื่อให้การจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการผ่านไปได้ด้วยดี แก้ไขปัญหาและแก้ไขจุดอ่อนให้กับธุรกิจของลูกหนี้ได้ตรงจุด ทำให้ประหยัดเวลาและลดค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปจากการที่ต้องจ้างที่ปรึกษาที่มีความรู้หลากหลายคนจากหลากหลายอาชีพแล้วนั้น ในกฎหมายต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการ (Trustee) จะต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศสหรัฐกำหนดโดยมีองค์กรควบคุมเรียกว่า U.S. Trustee จะทำหน้าที่ในการควบคุมให้กระบวนการบริหารจัดการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องและเป็นธรรม โดย U.S. Trustee จะต้องเคยผ่านการศึกษาด้านบริหารธุรกิจหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือเคยเรียนในสาขาที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนหน่วยกิตตามที่องค์กรกำหนดไว้ในสถาบันศึกษาที่ได้รับการรับรอง และกฎหมายฟื้นฟูกิจการประเทศอังกฤษ กำหนดให้ผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการที่ได้รับใบอนุญาตต้องผ่านการฝึกอบรมภายใต้บทบังคับของกฎหมายที่กำหนดด้วย เป็นต้น

จึงขอเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการดำเนินจัดตั้งสถาบันเพื่อทำหน้าที่อบรมให้ความรู้ในการประกอบวิชาชีพเกี่ยวกับการบริหารแผนฟื้นฟูกิจการเป็นการเฉพาะ เพื่อออกไปประกาศนียบัตรรับรองเมื่อผ่านการเข้ารับการเรียนรู้ฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สถาบันกำหนดและได้สอบผ่านเกณฑ์มาตรฐานของสถาบัน เพื่อกำหนดเป็นข้อพิจารณาคุณสมบัติเพิ่มเติมจากเดิมที่ได้กำหนดไว้ในกรอบรับใบอนุญาตให้เป็นผู้บริหารแผน เพื่อให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพเป็นผู้บริหารแผนดังกล่าวมีมาตรฐานทางวิชาชีพเดียวกัน เพื่อให้เป็นเครื่องยืนยันและเป็นที่ยอมรับระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพด้วยกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกหนี้ที่ต้องมีผู้บริหารแผนในการทำหน้าที่บริหารแผนฟื้นฟูกิจการตลอดระยะเวลาที่เข้าสู่

กระบวนการฟื้นฟูกิจการให้ดำเนินงานเป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง เหมาะสม สามารถช่วยลดเปลืองหนี้สินให้แก่ลูกหนี้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักการและเหตุผลของ กฎหมายฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม